

Landschappelijk inpassing De Hel 4G te Randwijk

Dhr. E. Verwoert
De Hel 4g
6668 LG Randwijk

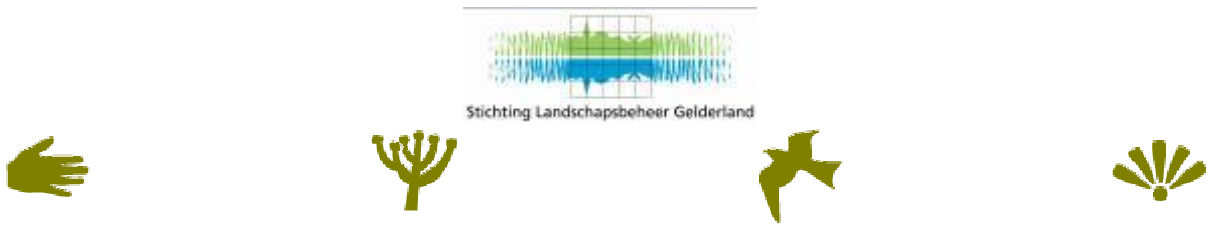
Landschapsbeheer Gelderland
Rosendaal 2a
6891 DA Rozendaal
Contactpersoon: Eward Timmerman
Datum: mei 2014

Zorg voor ons landschap

MAAK JE ERF GOED

Landschapsbeheer Gelderland maakt deel uit van een samenwerkingsverband van twaalf provinciale organisaties: Landschapsbeheer Nederland. Zij streven naar behoud, beheer en ontwikkeling van een ecologisch cultuurlandschap met een streekeigen karakter. Het groen rond boerderijen, bedrijven en woningen maakt daar een belangrijk deel van uit. Natuurlijk groen rond huis en bedrijf, het erf in de ruimste zin van het woord, betekent meer dan een ideale woon- en werkomgeving. Het leidt tot evenwicht tussen mens en natuur. Landschapsbeheer Gelderland stimuleert ecologisch beheer van het erf door kennis en middelen ter beschikking te stellen en samen te werken met de eigenaren van de grond: particulieren, boeren en overheid.

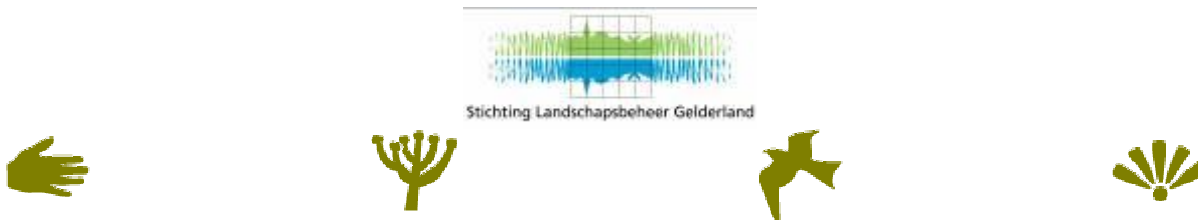
Aanleiding

In het buitengebied van de gemeente Overbetuwe is de heer Verwoert voornemens een nieuw melkveehouderijbedrijf te vestigen aan De Hel in Randwijk. Omdat het groene karakter van de gemeente een belangrijke identiteit drager is verlangt de gemeente Overbetuwe een haalbaar, landschappelijk inrichtingsplan, waarbij nieuwe ontwikkelingen worden ingezet ter versterking van deze groene kwaliteit. In de planvorming is rekening gehouden met een drietal zaken die van belang zijn:

1. Landschap
2. Cultuurhistorie
3. Wensen van de eigenaar

Een ontwikkeling als deze biedt belangrijke kansen voor het verbeteren van de vitaliteit en leefbaarheid van het landelijk gebied, maar vooral ook voor het verbeteren van de kwaliteit van het landschap.

Deze landschappelijk inrichtingsplan borduurt verder op het 'Erfadvies De hel 4g te Randwijk, Gemeente Overbetuwe - Notitie Uitgangspunten en Randvoorwaarden' van het Gelders Genootschap. Hierin is een stedenbouwkundige en landschappelijke analyse uitgevoerd en zijn uitgangspunten en randvoorwaarden gesteld. Hieronder volgt een concrete, landschappelijke uitwerking van deze notitie.

Inrichtingselementen

Het landschappelijk inrichtingsplan is zoveel mogelijk afgestemd op het Landschapsontwikkelingsplan van de gemeente Overbetuwe. Dit resulteert in een landschappelijk en cultuurhistorisch verantwoorde inrichting, waarbij niet alleen is gelet op de inrichting van het erf (zie bijlage 1), maar ook op de mogelijkheden het landschap in de directe omgeving te versterken. Het erf ligt in de lager gelegen delen van het landschapstype Oeverwal nabij een klein komgebied.

De nadruk ligt in dit landschappelijke inrichtingsplan daarom op het behouden van de structuren kenmerkend voor de Oeverwal, de openheid van de akkercomplexen en de kommen en het verdichten van het overige landschap door toevoeging van lanen, erf- en kavelbeplanting.

De hieronder beschreven elementen zijn terug te vinden op de bijgevoegde ontwerpkaart.

1. Knip- en scheerheg

.....

Op uw erf

Een haagstructuur langs de inrit. Er ontstaat zo een natuurlijke scheiding tussen erf en de omringende landerijen. De hoogte van de haag kan variëren om het zicht naar de achtergelegen landerijen te behouden.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 42 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 168 stuks
Soort	: veldesdoorn
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Knip- en scheerheggen zijn al eeuwen te vinden in het Nederlandse cultuurlandschap. Deze lijnvormige landschapselementen kennen een sterke samenhang met het omringde landschap. Knip- en scheerheggen waren veelal te vinden nabij boerderijen en in het bijzonder rondom boomgaard en moestuin. Vaak dienden de heggen als eigendoms- of perceelscheiding. De doornige heg had daarnaast ook nog een belangrijke veekerende functie.

Langs de rivieren dienden de heggen om de waterstroom bij overstromingen te remmen en te verdelen, zodat het vruchtbare slib kon bezinken.

Inmiddels zien we dat veel heggen bedreigd worden. Veel heggen zijn uit het landschap verdwenen door de komst van prikkeldraad, de ruilverkavelingen en achterstallig onderhoud. Alle reden om de heg weer terug te brengen in het landschap. Heggen zijn namelijk nog altijd functioneel als windscherm en als veekering, ook bij hoge rivierwaterstanden zorgen ze voor een permanente afrastering. Daarnaast houden ze de grond vast en dragen ze bij aan een goede waterhuishouding.

Ook veel dieren hebben profijt van de aanwezigheid van een heg. Vogels gebruiken het als broedplaats; veel kleine zoogdieren vinden er voedsel en een schuilplaats en voor vleermuizen is een haag erg belangrijk als oriëntatiepunt.

Knip- en scheerheg

2. Knip- en scheerheg

.....

Op uw erf

Een haagstructuur langs de tuin. Er ontstaat zo een natuurlijke scheiding tussen tuin en bedrijf. De hoogte van de haag kan variëren om het zicht naar het achtergelegen bedrijf enigszins te behouden.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 67 meter
Plantwijze	: 4 stuks per meter
Aantal	: 268 stuks
Soort	: Haagbeuk
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage

3. Solitaire boom

Op uw erf

Beeldbepalende boom aan de voorzijde van het erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: N.v.t.
Breedte	: N.v.t.
Plantwijze	: Minimaal 2 meter uit de erfgrans (geef de boom de ruimte)
Aantal	: 1 stuks
Soort	: Treurwilg
Maat	: 14 - 16 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Een solitaire boom of bomengroep werd regelmatig in het weiland aangeplant als schaduw voor het vee of om het landschappelijke beeld compleet te maken. Ook werd een solitaire boom regelmatig op de hoek van het perceel aangeplant als afbakening (grensboom). Verder vindt men ook regelmatig solitaire bomen rondom het huis. Veel boomsoorten hadden een functie. Zo werd een walnoot vaak in de buurt van de keuken aangeplant omdat de walnoot muggen en vliegen weert en ook zorgde voor schaduw.

Laanbomen kennen een historische functie op bijvoorbeeld landgoederen en grotere boerderijen en buitenplaatsen als onder andere aankleding van wandellanen. Door deze aanplant ontstond er schaduw op het wandelpad. De welgestelde bewoners konden op deze manier geriefelijk wandelen zonder dat men werd gebrand door de zon. Iets wat in die dagen als teken van armoede werd gezien. De statigheid van een rij laanbomen werd door het gebruik van speciale soorten bomen versterkt.

Solitaire boom

4. Solitaire boom

Op uw erf

Een solitaire boom zorgt voor gelaagdheid en structuur op het voor erf.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: Nvt
Breedte	: Nvt
Plantwijze	: Minimaal 8 meter uit de bebouwing
Aantal	: 1 stuks
Soort	: Walnoot
Maat	: 14 - 16 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

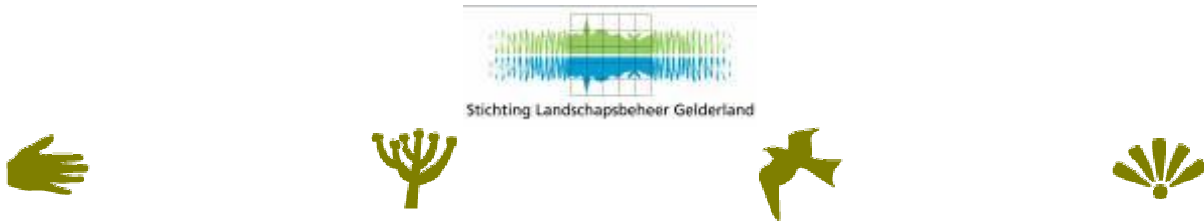
5. Bomenrij

Op uw erf

Een bomenrij langs de westzijde van het erf, inpassing van de schuren.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 160 meter
Breedte	: 5 meter
Plantwijze	: Plantafstand 12 meter
Aantal	: 14 stuks
Soort	: Gewone es
Maat	: 12 - 14 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

6. Elzenhakhoutsingel

Op uw erf

Langs de oostzijde van het perceel, door het transparante karakter van een elzensingel blijft de beleefbaarheid van het achterliggende landschap behouden.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 190 meter
Plantwijze	: 1 stuks per meter, enkele rij
Aantal	: 190 stuks
Soort	: 145 zwarte els 15 x hazelaar 15 x inheemse vogelkers 10 x zoete kers 5 x hondsroos
Maat	: 250-350 cm lengte/ bosplantsoen 80 -100 cm
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Elzensingels ontstonden spontaan op slootkanten, langs perceels- en eigendomsgrenzen door elzenzaadjes die daar kiemden. De vroegere boeren waren blij met de op hun perceelsranden kiemende boompjes en zaagden ze periodiek af voor brandhout en gebruikshout. Veel singels bevatten naast de zwarte elzen (*Alnus glutinosa*) ook een ondergroei van struiken zoals de meidoorn. Dit zorgde ervoor dat de elzensingel ook een veekerende functie had. Later werd het elzenhout ook gebruikt in ijzersmelterijen voordat de steenkool het hout verdrong. Door de ruilverkavelingen en schaalvergroting in de landbouw zijn helaas veel elzensingels verloren gegaan.

Elzensingel

7. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

Boomgaard ten oosten van de woning. Hiermee wordt aangesloten bij het karakter van de oeverwal.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: N.v.t.
Breedte	: N.v.t.
Plantwijze	: Plantafstand 10 meter
Aantal	: 12 stuks
Rassen	: Zie rasantabel
Maat	: 12 – 14 cm stamomtrek op 1 meter hoogte (hoogstam)
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

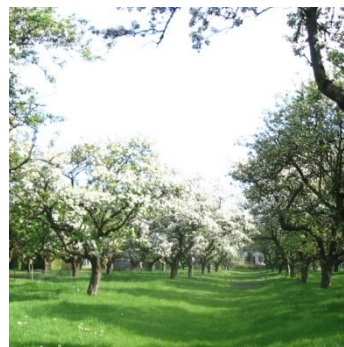
Cultuurhistorische waarde

Al vele eeuwen wordt in Nederland fruit geteeld in hoogstamboomgaarden. Aanvankelijk waren het vooral kloosters, kastelen en landgoederen.

Eind 19de eeuw begon een grote uitbreiding aan fruitboomgaarden. Onder invloed van de landbouwcrisis stapten veel agrariërs in het rivierengebied over van graanteelt naar hoogstamfruit. Een groot voordeel van het hoogstamfruit was dat er dieren onder konden grazen.

Vanaf 1950 is het areaal aan hoogstamboomgaarden flink achteruit gegaan, vanwege de opkomst van de moderne fruitteelt (laagstam).

Hoogstamboomgaarden hebben een grote ecologische waarde. Ze leveren nestgelegenheid aan allerlei vogels. De steenuil is een soort die graag broedt in holle takken van fruitbomen. Een heg om de boomgaard als windsingel vergroot de natuurwaarde van de boomgaard.

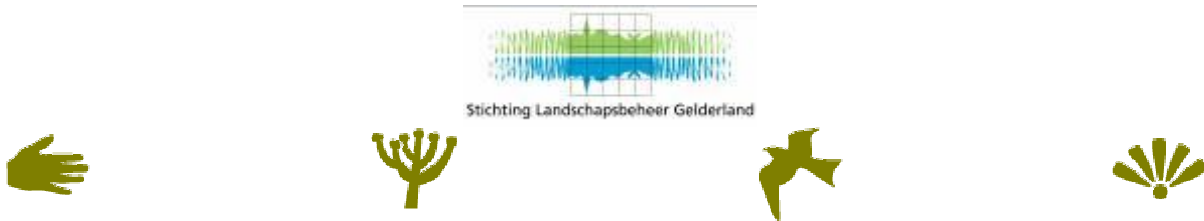

Hoogstamboomgaard

Rassentabel (*) Zelfbestuiver

Appels		hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Brabantse bellefleur	1	hand/keuken	zachtzuur	laat	oktober	zeer goed	kankergevoelig	alle
Sterappel	1	hand	zachtzuur	laat	begin sept	goed	ongevoelig	alle
Schone van boskoop	1	keuken	zuur	vroeg	eind sept	zeer goed	Gevoelig	alle
Jan Steen	1	hand	zoetzuur	laat	eind sept	redelijk	ongevoelig	alle
Peren								
Noord Hollandse suikerpee	1	hand	goed/sappig	midden	begin aug	matig	ongevoelig	alle
Jut	1	hand	goed/sappig	laat	eind aug	slecht	ongevoelig	Klei
Beurre d'Hardenpont	1	hand	sappig	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig	alle
Provisiepeer	1	stoof	zoet	laat	oktober	zeer goed	ongevoelig	alle
Zwijldrechtse wijnpeer*	1	hand/stoof	zoet	laat	oktober	slecht	ongevoelig	Alle
Kersen								
Udense Spaanse	1		bont	laat	eind juni		ongevoelig	
Varikse zwarte	1		zwart	vroeg	eind juni		ongevoelig	
Hedelfinger Riesenkirsche	1		donkerrood	laat	eind juni		ongevoelig	

8. Vogelbosje en geriefbosje

Op uw erf

Geriefhoutbosje op het achtererf zo ontstaat er contrast tussen het bebouwde erf en de open weiden.

Aanleg nieuw element

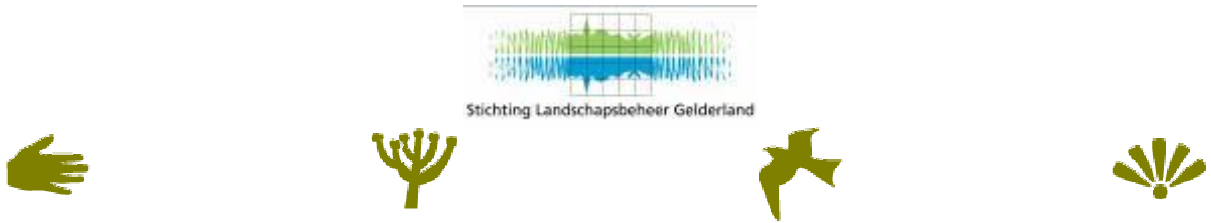
Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 35 meter
Breedte	: 20 meter
Oppervlakte	: 700 m ²
Plantwijze	: Vierkantsverband 1,50 m x 1,50 m
Aantal	: 300 stuks
	65 x zwarte els
	40 x gewone es
	45 x hazelaar
	45 x inheemse vogelkers
	45 x Gelderse roos
	45 x veldesdoorn
	15 x hondsroos
Soort	:
Maat	: 80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	: Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Vogelbosjes kom je vaak tegen op het erf. Een vogelbosje is een bosje die voornamelijk uit struiken bestaat en vaak niet groter is dan 500 m² met een gemiddelde oppervlakte van 200 m². De soorten die in het bosje aangeplant worden, zijn vooral besdragende struiken als meidoorn, gelderse roos en lijsterbes om vogels aan te trekken. Een vogelbosje wordt gebruikt als broedplaats en schuilplaats door zowel vogels als klein zoogdieren. Daardoor voegt een vogelbosje veel toe aan de ecologische diversiteit op en rondom het erf. Geriefhoutbosjes zijn vaak vrijliggende elementen in het landschap. Vaak komt u ze tegen in een overhoekje tussen de weilanden, al dan niet omgeven door een

Geriefbosje

sloot. De sloot deed dan dienst als veekering.

Een geriefhoutbosje is vaak groter dan 500 m² en werd vroeger aangeplant om in geriefhout, hout voor dagelijks gebruik, te voorzien. Een geriefhoutbosje was vroeger vaak een monocultuur van bijvoorbeeld eik, es, wilgen of elzen. Doordat een geriefhoutbosje voor de houtvoorziening op eigen erf meestal niet meer van toepassing is, worden tegenwoordig vaak vogelbosjes aangeplant om iets meer variatie te krijgen.

Geriefhoutbosjes kunnen door de rust die er heerst en de geringe betreding veel betekenen voor planten en dieren. Ook landschappelijk zijn geriefhoutbosjes van groot belang. Ze doorbreken de vlakke horizon en zorgen voor afwisseling in het landschap.

9. Poel

Op uw erf

Algemeen

Landschapstype	: Oeverwal op de overgang naar de komgronden
Bodemtype	: Rivierkleigronden -> Poldervaaggronden (Rn67C-V)
Grondwatertrap	: IV- V GHG* 0,05 – 0,25 m. GLG 1,20-1,80 m.

* Gemiddeld hoogste en laagste grondpeil ten opzichte van maaiveld

Veldonderzoek: 18-3-2014

Boorpunten	A	
grondwater	-0,9m	-
Hoogste peil	-0,3	-
laagste peil	-1,80	-
EGV	-	-
pH	-	-

Conclusies

Grondwaterstanden	: matig
Kwaliteit grondwater	: Gunstig; neutrale zuurgraad, matig voedselrijk
Ruimte	: Redelijk kort op het erf (bebouwing)
Bezonning	: Ruim voldoende
Landbiotoop	: Goed
Eindconclusie	: Lokatie is geschikt voor aanleg van een poel

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Oppervlakte	: 350 m ²
Inhoud	: 350 m ³
Talud	: Noord zijde 1: 6 Zuidzijde 1:3 Diepste punt 2 meter onder maaiveld
Aanleg en beheer	: Zie bijlage 2
Overig	:

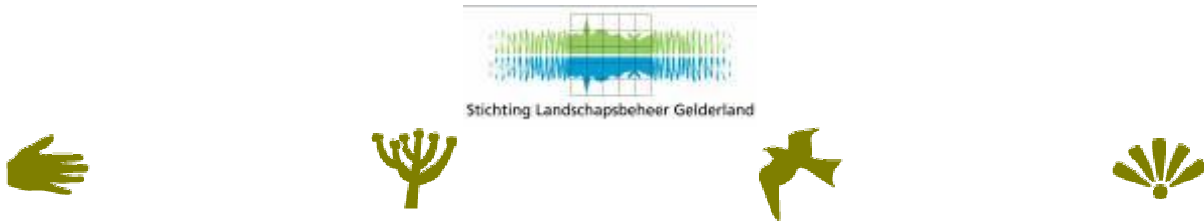
Cultuurhistorische waarde

Vroeger legden men vaak poelen in het weiland aan als drinkplaats voor het vee. Tegenwoordig zijn daar moderne methoden voor en daardoor zijn in de loop der jaren al veel poelen verdwenen. Tal van dieren maken echter gebruik van het water als drink- of wasplaats. Door de natte omstandigheden nabij een poel zien we daar andere flora dan bijvoorbeeld in een droog weiland. Door het natuurvriendelijk inrichten van de oever wordt de overgang van droog naar nat vergroot. Deze overgang biedt ruimte aan verschillende soorten planten die het elders op het erf te droog hebben.

Een natuurvriendelijke oever is ook zeer interessant voor amfibieën die zich in de oeverzone kunnen verschuilen. In de zomer barst het van leven in en om de poel, waaronder libellen.

Poel

10. Bessenstruweel

Op uw erf

Tussen boomgaard en stal een bessenstruweel wat aansluit op de elzensingel waardoor er een natuurlijke gelaagdheid ontstaat.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	8 meter
Plantrijen	:	drie plantrijen
Plantwijze	:	1,50 in de rij en 1 meter uit het hek
Aantal	:	15 stuks
Soort	:	5 x rode bes 5 x zwarte bes 5 x kruisbes
Maat	:	80-100 cm lengte
Aanleg en beheer	:	Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:	

A. Solitaire boom

Op uw erf

Achterzijde van het bedrijf en forse boom.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: N.v.t.
Breedte	: N.v.t.
Plantwijze	: Minimaal 8 meter uit de bebouwing
Aantal	: 2 stuks
Soort	: treurwilg
Maat	: 14 - 16 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

B. Solitaire boom

Op uw erf

Achterzijde van het bedrijf en forse boom.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 60 meter.
Breedte	: N.v.t.
Plantwijze	: Minimaal 8 meter uit de bebouwing
Aantal	: 5 stuks
Soort	: Gewone es
Maat	: 14- 16 cm stamomtrek op 1 meter hoogte
Aanleg en beheer	: Zie informatievellen in de bijlage
Overig	:

C. Hoogstamboomgaard

Op uw erf

De oostelijke strook van het perceel beplanten met enkele hoogstam fruitbomen.

Aanleg nieuw element

Locatie	:	Zie ontwerpkaart
Lengte	:	Nvt meter
Breedte	:	Nvt meter
Plantwijze	:	Plantafstand 8 a 10 meter
Aantal	:	10 stuks
Rassen	:	Zie rasantabel
Maat	:	12 – 14 cm stamomtrek op 1 meter hoogte (hoogstam)
Aanleg en beheer	:	Zie informatievelen in de bijlage
Overig	:	Plant de bomen minimaal 2 meter uit de eigendomsgrens

Rasantabel (*) Zelfbestuiver

Appels		hand/stoof	smaak	bloeitijd	pluktijd	Houdbaarheid	ziektes	grondsoort
Brabantse bellefleur	1	hand/keuken	zachtzuur	laat	oktober	zeer goed	kanker gevoelig	alle
Cox pomona	1	hand	licht zuur	midden	sept	goed	gevoelig	alle
Sterappel	1	hand	zachtzuur	laat	begin sept	goed	ongevoelig	alle
Schone van boskoop	1	keuken	zuur	vroeg	eind sept	zeer goed	Gevoelig	alle
Peren								
Noord Hollandse suikerpeer	1	hand	goed/sappig	midden	begin aug	matig	ongevoelig	alle
Jut	1	hand	goed/sappig	laat	eind aug	slecht	ongevoelig	Klei
Maagdenpeer	1	hand	sappig	laat	begin sept	matig	ongevoelig	Klei
Beurre d'Hardenpont	1	hand	sappig	vroeg	oktober	zeer goed	ongevoelig	alle
Provisiepeer	1	stoof	zoet	laat	oktober	zeer goed	ongevoelig	alle
Zwijldrechtse wijnpeer*	1	hand/stoof	zoet	laat	oktober	slecht	ongevoelig	Alle

D. Knotbomenrij

Op uw erf

Langs de westzijde van het perceel een rij knotbomen langs de sloot.

Aanleg nieuw element

Locatie	: Zie ontwerpkaart
Lengte	: 230 Meter waarvan 190 meter beplanten
Plantwijze	: Plantafstand 10 meter
Aantal	: 23 stuks
Soort	: Schietwilg (Salix alba)
Maat	: 12 – 14 cm stamomtrek op 1 meter hoogte (knotvorm)
Aanleg en beheer	: Zie informatie vellen in de bijlage
Overig	:

Cultuurhistorische waarde

Wilg, populier, es, els, eik en haagbeuk kwamen al voor het begin van onze jaartelling als knotbomen voor.

Knotbomen deden dienst als grensafscheiding of als houtleverancier. De knotboom levert gemakkelijk oogstbaar hout op dat voor allerlei doeleinden werd gebruikt. Zo werd het gebruikt voor bezems, manden, oeverbeschoeiingen, takkenbossen en gebruikshout zoals hekken en gereedschapsstelen.

Oudere knotbomen herbergen allerlei planten en dieren. Het aantal diersoorten dat in een knotboom huist is zeer groot. Van de vele vogels die in een knotboom te vinden zijn, is de steenuil een van de trouwste bewoners.

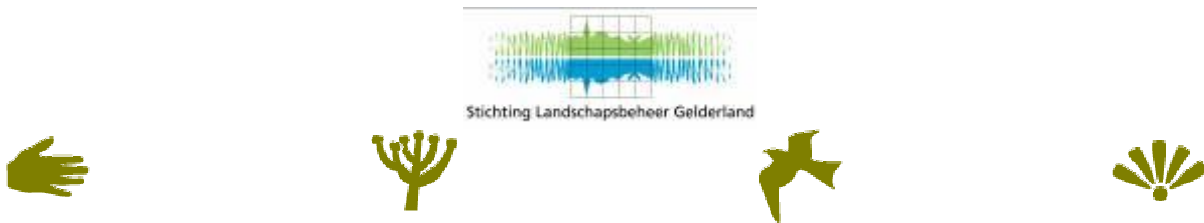
Knotbomen

Plantsoenlijst landschappelijke inrichting

Dhr. Verwoert	PA14		
Nederlandse naam		Maat	Aantal
Bosplantsoen 80-100			
Veldesdoorn	Acer campestre	80-100	213
Zwarte els	Alnus glutinosa	80-100	210
Haagbeuk	Carpinus betulus	80-100	268
Hazelaar	Corylus avellana	80-100	60
Gewone es	Fraxinus excelsior	80-100	40
Inheemse vogelkers	Prunus padus	80-100	60
Hondsroos	Rosa canina	60-80	20
Gelderse roos	Viburnum opulus	60-80	45
Zoete kers	Prunus avium	60-80	10
Bessen			
Aalbes/rode bes	Ribes rubrum	60-80	5
Zwarte bes	ribus nigrum	60-80	5
kruisbes	Ribes uva-crispa	60-80	5
Veren			
Schietwilg (tbv knot)	Salix alba	12-14	23
Boompalen			
Doorsnede 8 cm 2,50 meter lang	Onbehandeld		45
Laanbomen			
Gewone es	Fraxinus excelsior	14-16	19
Walnoot	Juglans regia	14-16	1
Treurwilg	Salix sepulcralis 'Tristis'	14-16	3
Fruitbomen			
Appel	Brabantse Bellefleur	12-14 ho.	2
Appel	Cox's Pomona	12-14 ho.	1
Appel	James Grieve(*)	12-14 ho.	1
Appel	Schone van Boskoop	12-14 ho.	2
Appel	Sterappel	12-14 ho.	2
Kers	Hedelfinger Riesenkirsche	12-14 ho.	1
Kers	Udense Spaanse	12-14 ho.	1
Kers	Varikse Zwarte	12-14 ho.	1
Peer	Beurre d'Hardenpont	12-14 ho.	2
Peer	Jut	12-14 ho.	2
Peer	Maagdenpeer	12-14 ho.	1
Peer	Noordhollandse Suikerpeer	12-14 ho.	2
Peer	Provisiepeer	12-14 ho.	2
Peer	Zwijndrechtse wijnpeer*	12-14 ho.	2

Soorten kunnen in overleg worden gewijzigd, ho. (hoogstam)* (zelfbestuiver)

Bijlage 1 Boerenerven

Traditioneel gebruik

Van oudsher stonden boerderijen en boerenerven in dienst van de agrarische bedrijfsvoering. Alles wat te vinden was op en rond het erf had een functie. Nut ging altijd voor sier en niets was toevallig.

De boerenerven verschillen per regio. De grondsoort en de oorspronkelijke agrarische bedrijfsvoering had grote invloed op de inrichting van het erf en de keuze van bomen en struiken. Maar ook de godsdienst drukte onbewust een stempel op het erf. Katholieke erven in het rivierengebied stonden vol bloemen, terwijl in de protestantse gebieden van de achterhoek het erf veel eenvoudiger was ingericht, zonder uitbundige bloemen.

Opbouw van een boerenerv

Ook de taakverdeling tussen de boer en boerin heeft een belangrijke invloed gehad op de traditionele erfinrichting. De taken waren duidelijk verdeeld en daarmee de grond rondom de boerderij ook. De vrouw had de verantwoordelijkheid over het woongedeelte, het daar dichtbij liggende terrein met de bleek, de moestuin, de huisweide, eventueel de siertuin met bloemperken en de boerenboomgaard. Op de boerderij werd dat meestal "voor" genoemd en "voor" was het domein van de boerin. Voor deze delen van het boerenerv was een goede zichtbaarheid vanuit het woonhuis vereist, omdat in de boomgaard bijvoorbeeld de jonge kalveren liepen, die extra aandacht nodig hadden.

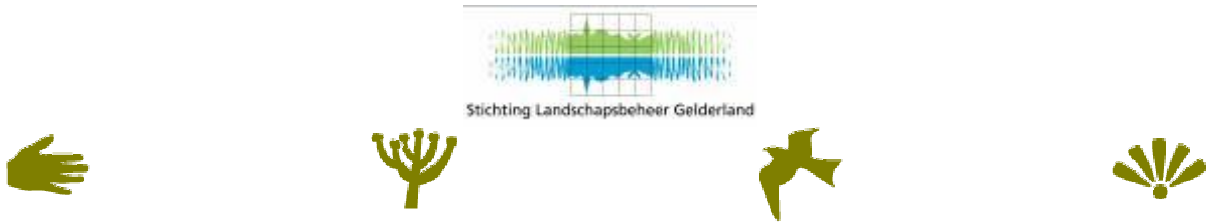
De man had de verantwoordelijkheid voor de dieren, de wagens, de werktuigen en het bedrijfs gedeelte. Kortom, hij had de zorg voor "achter".

"Voor" is van oorsprong meestal een stuk groener dan "achter". Voor staan de meeste bloemen, struiken en bomen. Ook speelde aan de voorkant het laten zien dat het goed ging, een belangrijke rol. Daarom werden daar later parkbomen zoals de treurbeuk, de paardekastanje, de rode beuk, (lei)linden en sierstruiken, kortom, de wat meer luxe soorten, aangeplant. Het voorste deel van het boerenerv was meer gericht op het gezin en had een bepaalde beslotenheid.

Aan de achterkant moest men ruimte hebben om met paard en wagen te manoeuvreren en later met steeds groter wordende tractoren. "Achter" stonden ook de schuren. De boer was er de hele dag te vinden. Hij hield zich bezig met het bewerken van het land, de verzorging van het vee óf met onderhoud en reparaties aan machines en bedrijfsgebouwen. "Achter" werden de zakelijke contacten met de omgeving afgehandeld, koop en verkoop van zaken vonden vooral daar plaats.

Aan de achterkant lag ook de verbinding met de bij het bedrijf behorende percelen.

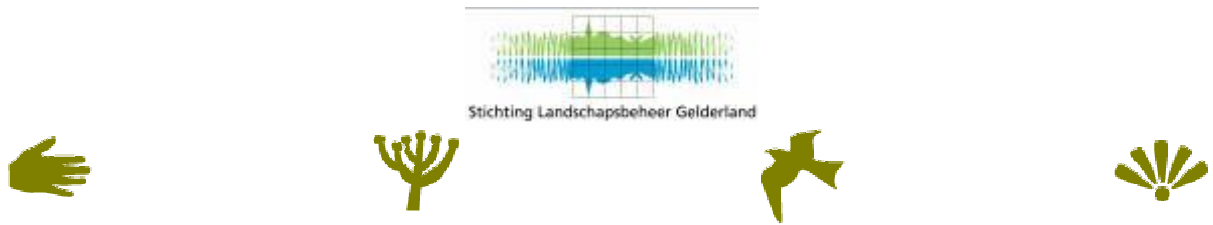
De beplanting aan de achterkant bestond meestal uit bomen en struiken die ook in de omgeving voorkwamen. De beplanting achter was hoog, los en afwisselend en bestond uit singelachtige beplantingen. Ook kwamen vaak solitaire bomen voor.

Voor en achter worden nog altijd door een denkbeeldige lijn tussen de verschillende gebouwen van elkaar gescheiden. Deze lijn kan globaal over het gehele erf worden doorgetrokken, waardoor de functionele scheiding tussen wonen en werken goed zichtbaar wordt.

Variatie

Vanwege de functionaliteit van veel landschapselementen was er van oudsher veel beplanting op en rondom het erf aanwezig. Dit zorgde voor een grote variatie aan beplanting en beplantingsstructuren. Landschapsbeheer Gelderland streeft er dan ook naar deze structuren weer terug te brengen op erven, aan de hand van onze 4 lagen benadering. Dit houdt in dat we zowel kruiden, hagen, hoogstamfruit en singels met hoge bomen graag op erven zien. Dit vergroot de biodiversiteit en biedt veel kansen voor vogels en zoogdieren.

Bijlage 2 ontwerp-tekening poel

- aan te planten fruitboom
- aan te planten boom
- bestaande boom
- bebouwing
- aan te leggen groen
- water
- (half) verharding

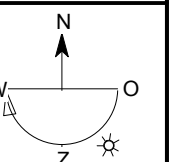
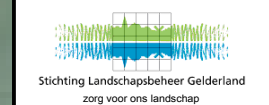
Plankaart inrichtingsplan De Hel 4g te Randwijk

Schaal : 1:1500

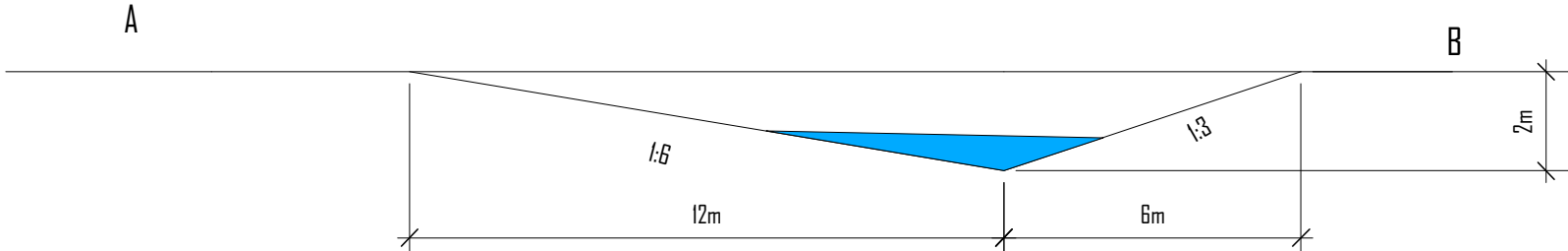
Project : Landschappelijke inpassing de Hel 4g
Deelnemernr : PA14WESTERE
Naam : Dhr. Verwoert
Adres : De Hel 4g
PC, Plaats : 6668 LG Randwijk

Opsteller Plan : E. Timmerman
Datum : mei 2014
Versie : definitief

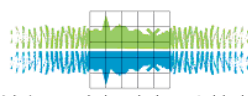
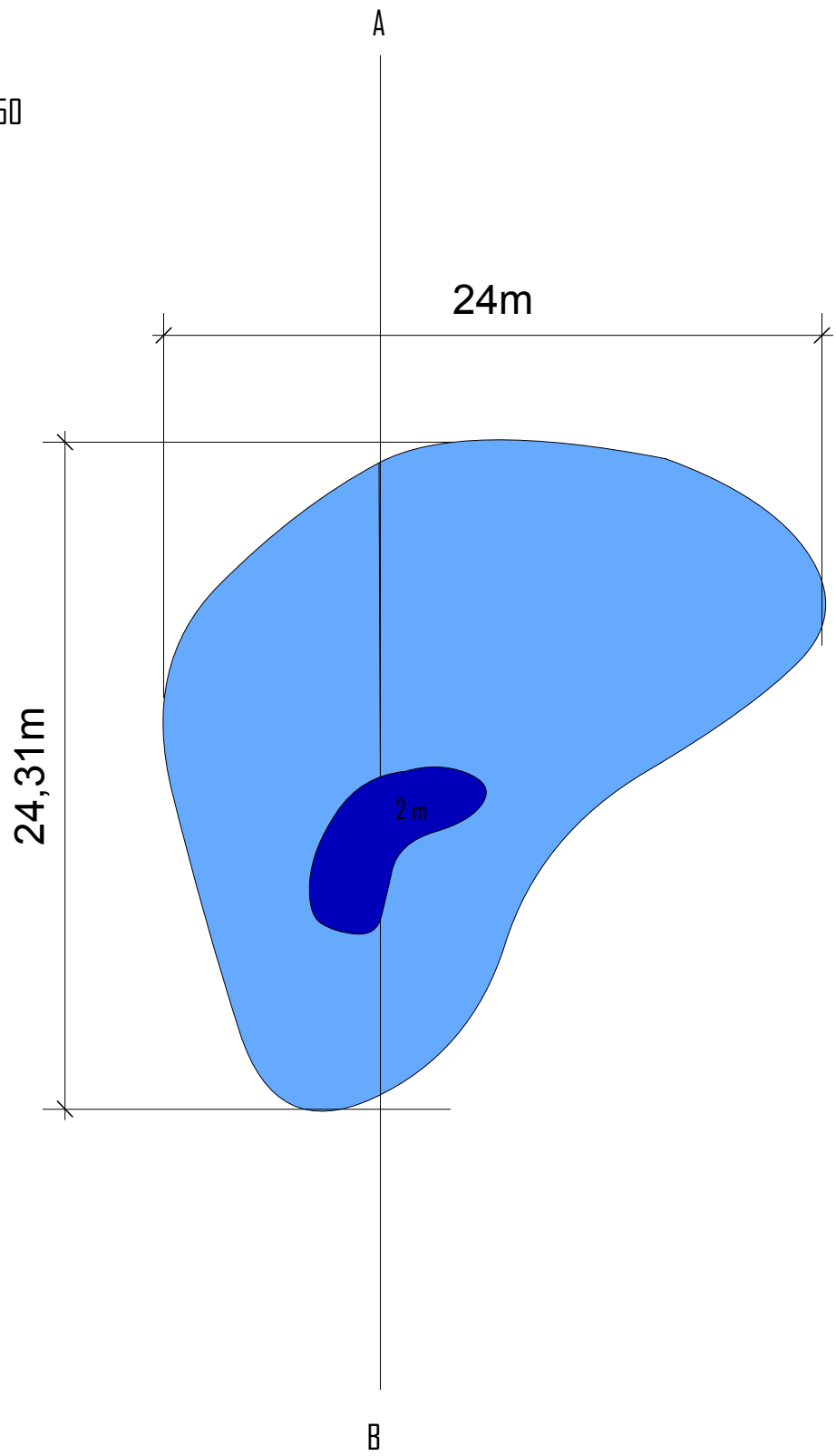

Schaal 1:150

Schaal 1:250

Stichting Landschapsbeheer Gelderland

Project : Landschappelijke inpassing de Hel 4g
Deelnemernr : PA14WESTERE

Naam : Dhr. Verwoert
Adres : De Hel 4g
PC, Plaats : 6668 LG Randwijk

Opsteller Plan : E. Timmerman
Datum : mei 2014
Versie : definitief

